

Aportació al coneixement florístic de les Guilleries i del Collsacabra (Catalunya oriental)

A contribution to the flora of the Guilleries and Collsacabra (eastern Catalonia)

Rebut: 27.03.2006
 Acceptat: 05.04.06

En aquesta nota llistem un seguit de troballes florístiques provinents de l'àrea del pantà de Sau. Els massissos visitats (les Guilleries i el Collsacabra) presenten una important diversitat d'hàbitats i fan part d'una dorsal que constitueix un corredor biològic d'importància regional entre els Pirineus i el Montseny. Es tracta, doncs, d'un territori presumiblement molt ric florísticament, però poc prospectat (Font, 2006). Les recol·leccions les vam dur a terme durant la primavera, l'estiu i a l'inici de la tardor de l'any 2005, i n'hem conservat les mostres a l'herbari BCN. La informació sobre la distribució coneguda dels tàxons seleccionats es basa en Font (2006).

Amaranthus blitum L. subsp. *emarginatus* (Moq. ex Uline & Bray) Carretero, Muñoz Garm. & Pedrol

Sant Romà de Sau, prop del Club Nàutic Vic-Sau, DG5047, 420 m, herbassars ruderals exundats a l'estiu (*Bidention*), 23-X-2006, A. Pérez, A. Mercadé & E. Batriu.

D'aquest tàxon, molt rar als Països Catalans, no en coneixem cap citació prèvia pel NE català (desconeguda fins ara al nord de Barcelona). Malgrat això, creiem que la seva àrea de distribució pot ser més extensa de la coneguda, ja que pot ésser confós amb *A. blitum* L. subsp. *blitum*, del qual el distingei-

xen el port, la mida i la forma del limbe, i els fruits i les llavors, més petits.

Asphodelus cerasiferus J. Gay

Cingles de Tavertet, sota el cingle Moltorer, prop del coll de Malla, DG5149, 700 m, relleixos i codines als cingles calcaris en exposició sud, 21-V-2006, A. Mercadé, J. M. Blanco, A. Pérez & E. Batriu.

Aquesta asfodelàcia d'afinitat mediterrània és molt rara a les comarques humides orientals. Afegim una nova citació per la Serralada Transversal d'on tan sols era coneguda dels voltants de Vidrà (Villegas, 2002).

Carex pallescens L.

Riera Major, prop de la seva desembocadura al Ter, DG5246, 360 m, a les sorres de la riera, 21-V-2006, A. Mercadé, A. Pérez, J. M. Blanco, E. Batriu, R. Quadra & H. Garcia. Sant Romà de Sau, sobre el pont de les Fontiques, DG5045, 500 m, clotades dominades per *Molinia coerulea* subsp. *arundinacea* (Schrank) H. Paul, 29-V-2006, J. M. Blanco, E. Batriu, A. Pérez & A. Mercadé.

Ciperàcia coneguda del Montseny, del pla de la Selva i del Collsacabra però sense citacions concretes de les Guilleries, malgrat que Bolòs & Vigo (2001) ja la hi indiquen.

Chenopodium chenopodioides (L.) Aellen

Sant Romà de Sau, prop del Club Nàutic Vic-Sau, DG5047, 420 m, herbassars ruderals exundats a l'estiu (*Bidention*), 23-X-2006, A. Pérez, E. Batriu & A. Mercadé.

Molt rara als Països Catalans, Bolòs & Vigo (1990) assignen a aquesta espècie una ecologia lligada als sòls salins humits rics en nitrogen. No obstant això, com Sáez *et al.* (2004), nosaltres l'hem trobada en herbassars higrónitròfils no salins. És una novetat pel territori catalanídic nord.

Chenopodium glaucum L.

Sant Romà de Sau, prop del Club Nàutic

Vic-Sau, DG5047, 420 m, herbassars ruderals exundats a l'estiu (*Bidention*), 23-X-2006, A. Pérez, E. Batriu & A. Mercadé.

Planta molt rara al NE català. La localitat més propera coneguda és al pla de la Selva (Mercadal *et al.*, 2001). És nova pel sector Guillerries-Montseny i Collsacabra.

***Coriandrum sativum* L.**

Sant Romà de Sau, prop del Club Nàutic Vic-Sau, DG5047, 420 m, herbassars ruderals exundats a l'estiu (*Bidention*), 23-X-2006, A. Pérez, E. Batriu & A. Mercadé.

Planta que es considera escapada de cultius, ha estat citada molt rarament del sector litoral dels Països Catalans. Remarquem que, als herbassars humits del marge del pantà de Sau, era localment abundant.

***Gamochaeta subfalcata* (Cabrera) Cabrera**

Susqueda, prop del puig de Rajols, el Lloimar, DG5949, 385 m, marge de camps abandonats, 12-VI-2006, A. Pérez.

Tàxon naturalitzat en temps recents al NE català, d'on era conegut del Rosselló, Alt i Baix Empordà i Gironès (Font *et al.*, 2002). La troballa d'aquesta nova localitat, la més interior de les consignades, dona suport a l'opinió de Font *et al.* (2002) que consideren que la planta està en plena expansió a la regió.

***Hypochoeris maculata* L.**

Sant Romà de Sau, sobre el pont de les Fontiques, DG5045, 500 m, brolla humida dominada per *Erica scoparia* L., 29-V-2006, A. Mercadé, J. M. Blanco, E. Batriu & A. Pérez.

Aquest és un tàxon no citat prèviament de les Guillerries, però sí conegut de les brolles silicícules de les àrees humides del NE català.

***Milium effusum* L.**

Riera Major, prop de la seva desembocadura al Ter, DG5246, 370 m, a la verneda, 21-V-

2006, A. Mercadé, A. Pérez, J. M. Blanco, E. Batriu, R. Quadrada & H. Garcia.

Poàcia molt rara al NE català, on es desenvolupa en boscs caducifolis humits. Tot i que no hem trobat cap citació concreta per les Guillerries, Bolòs & Vigo (2001) la hi indiquen. És possible que hagi davallat des del tram alt de la Riera Major (Viladrau), d'on la recull Bolòs (1983).

***Oenothera rosea* L'Hér. ex Aiton**

Sant Romà de Sau, prop del Club Nàutic Vic-Sau, DG5047, 420 m, herbassars ruderals exundats a l'estiu (*Bidention*), 23-X-2006, A. Pérez, E. Batriu & A. Mercadé.

Es tracta d'una espècie neotropical naturalitzada, força rara als Països Catalans i distribuïda principalment al litoral i prelitoral. Aquest tàxon no havia estat citat prèviament a la Serralada Transversal ni a les Guillerries.

***Panicum dichotomiflorum* Michx.**

Sant Romà de Sau, sobre el pont de les Fontiques, DG5045, 500 m, herbassar humit en un marge de camí, 1-X-2006, A. Pérez, E. Illa & A. Petit.

Neòfit d'introducció recent, molt rar als Països Catalans. Ja indicat al pla de la Selva (Vilar, 1987), és nou pel sector de Guillerries-Montseny i Serralada Transversal. Sembla, doncs, que es troba en expansió.

***Potentilla rupestris* L.**

Riera Major, prop de la seva desembocadura al Ter, DG5246, 360 m, esqueis en exposició oest, 21-V-2006, A. Mercadé, A. Pérez, J. M. Blanco, E. Batriu, R. Quadrada & H. Garcia.

Rosàcia que als Països Catalans presenta una distribució disjunta bàsicament restringida als Pirineus, però amb una àrea marginal al massís del Montseny, on és molt rara (Bolòs & Vigo, 1984). Citem per primera vegada l'espècie de les Guillerries, on es troba a l'altitud més baixa de les conegudes. Fins ara es

coneixia dins l'interval altitudinal comprès entre 650 i 2.300 m.

***Sedum rubens* L.**

Susqueda, prop del puig de Rajols, el Llomar, DG5949, 385 m, prats secs, 12-VI-2006, A. Pérez.

És una espècie comuna als pradells d'anuals al NE català. No havia estat citada prèviament del sector de la Serralada Transversal ni de les Guilleries, tot i que Bolòs & Vigo (1984) ja la hi assenyalen.

***Veronica peregrina* L.**

Sant Romà de Sau, prop del Club Nàutic Vic-Sau, DG5047, 420 m, herbassars ruderals exundats a l'estiu (*Bidention*), 23-X-2006, A. Pérez, E. Batriu & A. Mercadé.

Aquest neòfit originari de l'Amèrica del Nord ha estat escassament citat als Països Catalans, on deu ser molt rar i presenta una distribució molt esparsa relacionada amb els cursos dels rius. La nostra citació s'afegeix a les del NE català, la més propera de les quals és la del pantà de Susqueda (Bolòs *et al.*, 2004).

Viola canina* L. subsp. *canina

Riera Major, prop de la seva desembocadura al Ter, DG5246, 360 m, esqueis en exposició est, 21-V-2006, A. Mercadé, A. Pérez, J. M. Blanco, E. Batriu, R. Quadrada & H. Garcia.

Espècie ja coneguda del Collsacabra i del Montseny, on és força rara, però no pas de les Guilleries, on l'hem trobada a una altitud notablement baixa.

***Viola willkommii* R. Roem.**

Cingles de Tavertet, prop de la canal de Can Puig, DG5148, 600 m, alzinar amb boix sobre substrat calcari en exposició est, 29-V-2006, A. Mercadé, J. M. Blanco, E. Batriu & A. Pérez.

Tàxon ibèric àmpliament citat a la meitat nord dels Països Catalans, on ocupa ambients submediterranis de tendència continental,

preferentment sobre substrats calcaris. És una planta molt rara al NE català, que havia estat citada per Vigo (1983) de la vall de Ribes. A banda, Bolòs *et al.* (1998) assignen amb dubtes una mostra de *V. willkommii* de l'herbari BCC a l'àrea de la plana de Vic (DG35). La present citació és la primera per a la Serralada Transversal i la més oriental a Catalunya.

ARNAU MERCADÉ LÓPEZ*, AARON PÉREZ-HAASE*,
EFREM BATRIU* & JOSÉ MANUEL BLANCO*,**

* Departament de Biologia Vegetal. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Av. Diagonal, 645. 08028 Barcelona. A/e: arnaumerc77@hotmail.com

**Adreça actual: Departament de Ciències Biològiques. Universitat d'Alberta, Canadà.

Bibliografia

- BOLÒS, O. DE 1983. *La vegetació del Montseny*. Diputació de Barcelona. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE; FONT, X.; PONS, X. & VIGO, J. 1998. *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*. Vol. 8. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE; FONT, X. & VIGO, J. 2004. *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*. Volum 13. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE & VIGO, J. 1984. *Flora dels Països Catalans*. Vol. 1. Barcino. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE & VIGO, J. 1990. *Flora dels Països Catalans*. Vol. 2. Barcino. Barcelona.
- BOLÒS, O. DE & VIGO, J. 2001. *Flora dels Països Catalans*. Vol. 4. Barcino. Barcelona.
- FONT, J.; JUANOLA, M. & FÀBREGAS, E. 2002. *Gamochoeta subfalcat* (Cabrera) Cabrera, una composta al·lòctona nova als Països Catalans. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 70: 41-43.
- FONT, X. 2006. *Mòdul Flora i Vegetació. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya* [en línia]. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. <<http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>>
- MERCADAL, G.; VILAR, L. & VIÑAS, X. 2001. Els prats de dall de la plana de la Selva, l'últim hàbitat per a diverses plantes higròfiles a terra baixa. *Bull. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 69: 19-24.
- SÁEZ, L.; DEVIS, J. & SORIANO, I. 2004. Flora vascular de la vall d'Alinyà. In: *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà* (J. Germain, Ed.) Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona. p. 237-300.
- VIGO, J. 1983. El poblament vegetal de la vall de Ribes. I. Generalitats. Catàleg florístic. *Acta Bot. Barc.* (Barcelona), 35: 1-793.
- VILAR, L. 1987. *Flora i vegetació de la Selva*. Universitat Autònoma de Barcelona. Tesi doctoral.
- VILLEGAS, N. 2002. *Plantes vasculares del quadrat UTM 31T DG46 i zones contigües: Vidrà*. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.